

žádná křivda, když propadnutí předmětů těch vyslovena nebylo, a nemá proto oprávněného důvodu ke stížnosti v tomto směru. Náleželo tudíž bezdůvodnou zmatečnou stížnost zavrhnouti.

Čís. 1810.

**Pokud je trestnou pomocná činnost, bylo-li nutno k odvrácení nebezpečí smrti plod odstraniti (§§y 5, 144 tr. zák., § 2 písm. g) tr. zák.).
Platný trestní zákon nezná t. zv. pomoci poskytnuté v krajní nouzi.**

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1924, Zm I 607/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalované do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 4. června 1924, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem spoluviny na zločinu vyhnání vlastního plodu podle §§ů 5, 144 tr. zák.

Důvody:

Zmatečnou stížností, která, dovolávajíc se důvodů zmatečnosti §u 281 čís. 9 a) a 10 tr. ř., směřuje toliko proti výroku, odsuzujícímu stěžovatelku pro zločin podle §§ů 5 a 144 tr. zák. i v případě Anny H-ové, nelze přiznati oprávnění. Vycházejíc z výroku soudu, že hlavní pachatelka H-ová jednala z krajní nouze a donucení a že jí nelze proto čin žalobní přičítati za zločin (§ 2 písm. g) tr. zák.), uplatňuje s hlediska prvuvedeného zmatku, že činnost stěžovatelčina byla jen činností pomocnou ve smyslu §u 5 tr. zák., takže napadený odsuzující výrok porušuje zásadu trestního zákona, že, nebyla-li hlavní činnost činem trestným, nemůže jím býti ani činnost pomocná, při čemž poukazuje na názor Dra Josefa Prušáka, vyslovený v jeho spise »Rakouské právo trestní«, díl všeobecný str. 161, 163, že zásada, že nejen činnost zachranná krajní nouzi zasaženého, nýbrž i pomoc v nouzi, kýmkoliv poskytnutá, je beztrestnou, platí i pro naše trestní právo. Mimo to čin stěžovatelčin nemá prý rázu trestnosti, jelikož právním statkem, §em 144 tr. zák. chráněným, je plod v těle mateřském, který však v daném případě vzhledem ku zjištění, že za účelem odvrácení případného nebezpečí smrti pro Annu H-ovou bylo nutno plod z jejího života odstraniti, přestal býti statkem takovým, takže činnost, směřující k jeho odstranění, nemůže býti považována za činnost trestnou. Námitky ty jsou právně pochybené. Prvá námitka přehlíží druhý odstavec §u 5 tr. zák., dle něhož okolnosti omluvné, pro které zločin vzhledem na pachatele nebo na některého ze spoluvinníků neb účastníků toliko za příčinou jeho osobních poměrů přestává býti trestným, na ostatní spoluvinníky a účastníky vztahovány býti nemají. Z ustanovení toho plyne, že důvody, trestnost vylučující, tedy také neodolatelné donucení ve smyslu §u 2 písm. g) tr. zák., uplatňují se jen u toho z těch, kdož při trestném činu pomáhají, u koho se vyskytují; na trestnost ostatních nemají vlivu.

Nemůže tedy býti řeči o tom, že trestnost činnosti pomocné přestává, stane-li se hlavní pachatel beztrestným proto, že jednal z neodolatel-
ného donucení. Instituci t. zv. pomoci, v krajní nouzi poskytnuté (Not-
hilfe), platný trestní zákon nezná. Činnost pomocná, v případech krajní
nouze zasaženému poskytnutá, může se tedy podle citovaného odstavce
§u 5 tr. zák. státi beztrestnou jen za předpokladu, když pomáhající
osobě samé možno přiznati důvod, vylučující její trestnost. Předpokladu
toho v tomto případě není. Stěžovatelka za hlavního líčení nikdy ne-
tvrdila a také nalézací soud nezjišťuje, že dopustila se žalobního činu
jen z neodolatelného donucení, t. j. že 'jednala buď pod fysickým tla-
kem, který úplně zrušil svobodu její vůle, nebo pod tlakem psychickým,
způsobeným kolísí statků právních, z nichž za daných poměrů mohla
zachrániti jeden jen porušením nebo obětováním druhého, méně cen-
ného. Netvrdilať ani, že H-ová s ní sdělila, že MUDr. Richard F. poslal
H-ovou, poněvadž měla tuberkulosní affekci plic, do nemocnice, by po
úradě s lékaři byl u ní proveden potrat, jelikož by donesené těhotenství
mohlo zhoršiti její chorobu, po případě přivoditi i smrt; hájila se na-
opak původně jen tím, že se vůbec nedopustila nedovoleného činu, a
pak při hlavním přeličení uváděla, že H-ová řekla, že má rourky od
báby z Hor, již zemřelé, od níž má také irigátor, a že jí strčila rourku
tu do rodidel, poněvadž jí o to sama prosila. Nalézací soud dokonce
zjišťuje, že žádala za pomoc od H-ové 100 Kč, a že tudíž jednala ze
ziskuchtivosti. Nemůže tedy býti pochybnosti o tom, že u stěžovatelky
není podmínek ani důvodu §u 2 písm. g) tr. zák., ani jiného důvodu,
její trestnost vylučujícího.

Mimochodem budiž podotknuto, že skutková zjištění nalézacího
soudu neopodstatňují ani jeho výroku, že podmínky §u 2 písm. g) tr.
zák. jsou u hlavní pachatelky H-ové. Neboť ani z výpovědí MUDra F-a
ani z posudku soudních lékařů nevychází (jak by to stav nouze ve
smyslu §u 2 písm. g) tr. zák. předpokládal), že nebezpečí pro zdraví
neb život H-ové bylo tak bezprostředně hrozícím, že by bylo vyžado-
valo bezprostředního zasažení, aby byl zachráněn její život. Naopak
z důvodů napadeného výroku vysvítá, že nalézací soud sám neměl za
prokázáno, že nebezpečí to bezprostředně hrozilo. Právě, že pouze
v případě takovém by mohl státi se čin stěžovatelčin beztrestným,
»kdyby porodní bába, již ale V-ová není, provedla takový čin tehdy,
když by hrozilo bezprostřední nebezpečí pro dotyčnou těhotnou«. Již tím jest odňata půda uvedeným námitkám.
Na vyvrácenou druhé námitky stačí poukázati k tomu, že důvod pro
bztrestnost činu, porušujícího statek právní, jinak zákonem trestním
chráněný, je spatřovati v tom, že statek právní porušen byl za okolností,
v osobě pachatelově se sběhnuvších, které zákon považuje za okolnosti
omluvné, trestnost jeho vylučující. Plod, ohrožující život těhotné, zů-
stává právním statkem, trestním zákonem chráněným, vůči všem oso-
bám, u kterých okolnosti ty dány nejsou. Právem tedy nalézací soud,
zjistiv veškeré náležitosti skutkové povahy, podřadil čin stěžovatelčin
ustanovení §§ů 5 a 144 tr. zák. Tím vyvráceny jsou i vývody zmateční
stížnosti, domáhající se s hlediska zmatku čís. 10 §u 281 tr. ř. in even-

tum podřadění činu toho skutkové povaze přestupku dle §u 431 tr. zák., nehledě ani k tomu, že tyto vývody, nedbajíce zásady v §u 283 čís. 3 tr. ř., dovolávají se okolností soudem nalézacím nezjištěné, že Anna H-ová dle svojí výpovědi svěčila se stěžovatelce se svým stavem a uvedla, že prý jí doktoři nechtějí pomoci, ač Dr. F. nařídil umělý potrat, takže též dovolávaného zmatku neprovádějí po zákonu.

Čís. 1811.

Závaznost právního názoru, vysloveného v rozhodnutí zrušovacího soudu, pro soud prvé stolice ve smyslu druhého odstavce §u 293 tr. ř. pomíjí, doznal-li skutkový děj při novém hlavním přelíčení změny.

Zákazem »reformatio in peius« dle §§ů 290, odstavec druhý a 293, odstavec třetí tr. ř. není soud omezen ve výroku o v i n ě.

Trest peněžité pokuty bezpodmínečně uložený je přísnějším, než podmíněný trest na svobodě.

(Rozh. ze dne 27. listopadu 1924, Zm II 373/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení částečně zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 12. května 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přestupkem proti bezpečnosti těla podle §u 335 tr. zák. a odsouzen za to bezpodmínečně do vězení na 48 hodin, které bylo podle §u 261 tr. zák. změněno v peněžitou pokutu 200 Kč, zrušil rozsudek ve výroku, jímž odsouzení obžalovaného bylo prohlášeno bezpodmínečným, a uznal právem, že se mu trest ukládá podmíněně se zkušební dobou jednoho roku. V ostatních směrech zmateční stížnost zavrhl.

D ů v o d y:

Na obžalovaného Josefa L-a byla vznesena obžaloba pro zločin těžkého poškození na těle podle §u 152 tr. zák., spáchaný dle obžalovacího spisu tím, že proti Apolonii V-ové ne sice v úmyslu, by ji usmrtil, ale přece v jiném úmyslu nepřátelském, hodiv na ni plot, takovým způsobem jednal, že z toho vzniklo Apolonii V-ové poranění samo o sobě těžké. Rozsudkem krajského soudu v Uh. Hradišti ze dne 8. února 1923 byl obžalovaný uznán vinným pouze přestupkem podle §u 335 tr. zák. Jeho trestné zavinění shledal soud v tom, že, vytáhnuv ze země kůl, na němž byl přibit plot, opomenul plot, po jedné straně uvolněný, podepřítí. Obžalovaný byl odsouzen do vězení, zostřeného a doplněného postem, na 48 hodin podmíněně se zkušební dobou jednoho roku. Rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 23. ledna 1924, bylo zmateční stížnosti obžalovaného do uvedeného rozsudku vyhověno, napadený rozsudek byl ve výroku o vině a trestu a ve výrocích s nimi souvisejících zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu v Uherském Hradišti, by ji znovu projednal a rozhodl. Po nově provedeném hlavním přelíčení byl obžalovaný rozsudkem ze dne 12. května 1924